

Parcă este, parcă nu-i

2

Criza îngheață piața forței de muncă

3

Managerii se așteaptă la provocări serioase până în 2014

7

Apartamentele din Chișinău continuă să se ieftinească

Prețurile apartamentelor din capitală au scăzut, în luna aprilie, în medie cu 1,5% față de luna precedentă, coborând la 719 euro pe metru pătrat, potrivit Bursei imobiliare LARA.

În patru luni ale acestui an imobilul locativ pe piața secundară s-a ieftinit cu circa 10 la sută. După luna noiembrie 2008, când costul apartamentelor a urcat la cel mai înalt nivel de 886 euro pe metru pătrat, piața a intrat într-o zonă de incertitudine, iar cererea a început să scadă. „Cumpărătorii sunt în așteptarea unor prețuri mai mici, iar vânzătorii nu doresc să cedeze din preț”, spun agenții imobiliari. Mulți vânzători deocamdată nu sunt gata să accepte schimbările de pe piață și încearcă să vândă apartamentele la prețurile vechi.

Potrivit Bursei imobiliare LARA, prețurile la locuințele cu o odaie au

oscilat în aprilie între 730 euro pe metru pătrat (microraioul Aeroport) și 998 euro (Centru). Apartamentele cu două odăi au fost mai ieftine, în

zona Aeroportului puteai cumpăra locuința la preț de 668 euro pe metru pătrat, iar în centrul capitalei cu peste 200 euro mai scump, respectiv 888 euro. În medie apartamentele cu trei odăi au fost tranzacționate la preț de la 595 euro până la 751 euro pe metru pătrat, iar cu patru odăi respectiv 543 și 675 euro pe metru pătrat.

Tendința pieței imobilului locativ este una de scădere din punctul de vedere al prețurilor. În 2009 imobilul ar putea să se ieftinească cu până la 20%, arată previziuni ale Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Teritoriului (MCDT). „O scădere accentuată nu va avea loc din cauza costurilor mari suportate de companiile de construcții”, este de părere MCDT.

Pe de altă parte, unii experți estimează că este piața se află într-o perioadă de tranziție, astfel că o anumită claritate va surveni la mijlocul anului 2009.

Evenimentele săptămânii
Garanții financiare pentru un împrumut FMI

Executivul european elaborează un „pachet de ajutor imediat” pentru Moldova ce prevede asistență financiară pentru un eventual împrumut de la Fondul Monetar Internațional (FMI), a declarat un oficial al Comisiei Europene, la Strasbourg.

„Comisia Europeană este pregătită să asiste Republica Moldova cu ajutorul microfinanțiar, în funcție de rezultatele misiunii FMI la fața locului”, a spus Reinhold Hack, director în cadrul direcției de relații externe a executivului european. Ajutorul CE ar fi însă condiționat de progrese la capitolul democrație și stat de drept, a subliniat oficialul european.

Importuri cu 22,1% mai mici decât în 2008

Republica Moldova a importat, în luna martie, mărfuri în valoare de 322,3 mil. dolari SUA, cu 25,1% mai mult față de februarie, dar cu 22,1% mai puțin decât în martie 2008, potrivit Biroului Național de Statistică.

În primul trimestru importurile au constituit 782,0 mil. USD, volum inferior celui realizat în perioada similară din anul 2008 cu 25,2%. Importurile din țările Uniunii Europene (UE-27) s-au micșorat în primele trei luni ale acestui an cu 34,8% și au coborât până la o cotă de 38,6% din total importuri (44,2% în ianuarie-martie 2008). Pe de altă parte, ponderea CSI a crescut de la 36,8% până la 41,3%, pe fondul unei descreșteri mai lente (16,0%) decât în relația cu țările UE.

Exporturile au fost afectate mai puțin

Valoarea exporturilor a scăzut în primul trimestru cu 18,2%, până la 280,0 mil. USD. În luna martie însă căderea s-a mai temperat, livrările de mărfuri moldovenești pe piețele externe au crescut cu 15,4% față de luna februarie, deși comparativ cu luna martie 2008 au fost pe minus 16,8%.

Cota țărilor Uniunii Europene (UE-27) în total exporturi realizate de RM s-a ridicat după primul trimestru la 55,1%, față de 52,6% în ianuarie-martie 2008. Ponderea țărilor CSI s-a diminuat de la 39,3% la 34,5%, după o scădere de 28,1% în primele trei luni ale acestui an.

Inflația a luat-o timid în sus, după patru luni de rată negativă

Inflația în Republica Moldova a crescut cu 0,3% în luna aprilie, după o serie de patru luni de rată negativă. În decembrie trecut prețurile au scăzut cu 0,2%, în ianuarie 2009 – cu 0,1%, februarie – 1,1%, iar în martie cu 0,8%.

Biroul Național de Statistică (BNS) a anunțat că „indicele prețurilor de consum în aprilie 2009 a constituit 100,3% față de martie 2009, iar față de aprilie 2008 – 99,7%”. Față de luna decembrie a anului trecut prețurile medii de consum au

scăzut cu 1,7% (în perioada respectivă a anului precedent prețurile au crescut cu 4,1%).

BNS explică inflația de 0,3% prin creșterea prețurilor la produsele alimentare și nealimentare cu câte 0,3% și a tarifelor pentru prestarea

serviciilor populației – cu 0,1%.

Scumpirile s-au produs pe fondul reducerii cererii și respectiv a vânzărilor. Pe de altă parte, cererea la unele produse alimentare în perioada sărbătorilor de primăvară a dus la creșterea prețurilor la ouăle dietetice (+6,9%), carne de oaie (6,0%), legume proaspete (5,2%) etc.

La serviciile prestate populației și la majoritatea mărfurilor nealimentare în luna aprilie prețurile și tarifele au rămas stabile la nivelul celor din luna martie anul curent.

● Economie politică

PARCĂ ESTE, PARCĂ NU-I

Republica Moldova, condusă acum de funcționari „în exercițiu”, seamănă cu o firmă care nu dispune de ștampilă și cont în bancă. Noul Parlament urmează să se convoace într-o ședință la 12 mai, însă, asta nu înseamnă că această dată reprezintă punctul în suspansul administrativ.

Între timp, economia este administrată oarecum ad-interim, cel puțin reieșind din statutul principalelor organe administrative.

Guvernul și-a anunțat demisia, la 4 mai 2009, odată cu expirarea mandatului; noul Parlament nu este încă lucrativ; iar președintele țării are, de asemenea statut, de „în exercițiu” până la 7 iunie.

Am întrebat un șir de experți ce riscuri poate comporta această situație asupra economiei țării, de altfel deja puternic afectată de criză, și ce se va întâmpla dacă aparentul „vid administrativ” se va perpetua?

OPINIA EXPERTULUI

Vitalie Condrățchi: Un pachet de măsuri anticriză va fi transmis noului Guvern, oricare va fi acesta

„Chiar dacă „de iure” este vorba de un nou context, „de facto” situația de acum o săptămână, când Guvernul încă își exercita mandatul, nu diferă de situația de astăzi, când Cabinetul de Miniștri este în interimat. După cum anunțase și premierul Zinaida Greceanii, toți miniștrii și întreg Guvernul își exercită obligațiunile până la numirea unui nou Executiv”, afirmă Vitalie Condrățchi, șeful Serviciului de presă al Guvernului.

Potrivit lui, Guvernul are dreptul în continuare să adopte decizii pentru administrarea treburilor publice, inclusiv acte normative ce țin de executarea anumitor legi.

„În ceea ce se referă la rectificarea bugetului, chiar dacă Guvernul nu dispune de prerogative legislative, a existat un precedent în care Curtea Constituțională s-a pronunțat că, în anumite circumstanțe, Executivul poate aproba proiectul Legii bugetului”, subliniază dl Condrățchi.

Purtătorul de cuvânt a mai spus că „actuala echipă guvernamentală a elaborat un pachet de măsuri anticriză, care prevede și măsuri de ordin normativ, pachet ce va fi transmis Parlamentului, dar și noului Cabinet de Miniștri, oricare va fi acesta”.

„Personal nu văd cum ar putea împiedica economia actuala stare de lucruri. Toți își îndeplinesc atribuțiile”, a încheiat Vitalie Condrățchi.

Valeriu Prohnițchi: Criza economică poate fi urmată de una politică

„Instabilitatea politică nu a servit niciodată economia”, spune analistul independent Valeriu Prohnițchi.

El afirmă că menținerea stării actuale va duce la „agravarea stării, și așa dezastruoase, din economie”. „Guvernul nu poa-

te adopta decizii de importanță majoră, nu poate reorienta fluxurile de bani publici și nu poate implementa strategii eficiente anticriză. Iată că avem criză economică, dar încă nu avem un plan anticriză”, afirmă expertul.

Valeriu Prohnițchi, cunoscut pentru prognoze moderate, are de această dată previziuni sumbre privind evoluțiile următoare: „Criza economică poate fi urmată de una politică, tandem care ar duce chiar la eșuarea statului. Din păcate nu văd soluții. După criza din 1998, moldovenii au emigrat masiv. Acum nici nu au unde pleca, pentru că este criză peste tot”.

Iurie Gotișan: Starea economiei este una de suspans, Guvernul își păstrează atribuțiile, dar totuși nu poate beneficia de drepturi depline

„Par ușor bizare declarațiile autorităților precum că situația este sub control, odată ce tot autoritățile recunosc că economia este în impas”, afirmă analistul independent Iurie Gotișan.

El spune că starea economiei este una de suspans, Guvernul își păstrează atribuțiile, dar totuși nu poate beneficia de drepturi depline.

„Mă tem să nu ne pomenim într-o situație similară de la sfârșitul anilor 90, când restanțele la pensii și salarii erau de milioane în termeni nominali și de luni de zile în timp”, adaugă expertul.

„Având în vedere situația prefigurată în primele 4 luni ale anului, cu certitudine nu vom avea creștere economică, ba mai mult, dacă pentru primul trimestru am avut o descreștere a PIB cu cca 2%, prognozele FMI ca recesiunea va fi de -5% au toate șansele să se împlinească”, mai spune Iurie Gotișan.

DOSAR BUSINESS EXPERT

Premierul Zinaida Greceanii a declarat, la 4 mai, că guvernul demisionar are un plan anticriză, pe care îl va face public după o vizită la Chișinău a reprezentanților Fondului Monetar Internațional.

Zinaida Greceanii a spus că miniștrii vor rămâne în posturi până la formarea noului Cabinet și vor avea grijă mai ales de situația economiei.

Executivul, în actuala lui componență, a fost instituit la 31 martie 2008, după demisia Cabinetului de Miniștri condus de Vasile Tarlev.

Ministrul Finanțelor demisionar, Mariana Durleșteanu, a declarat recent că autoritățile nu se mai așteaptă la o creștere economică în 2009, ci la o recesiune sub 1%. Ea a mai spus că bugetele locale vor fi reduse cu 20%.

„Situația este sub control. Noi nu putem s-o numim critică pentru că atunci aruncăm toată societatea în panică și nu e cazul”, a declarat Mariana Durleșteanu.

Te ajută să crești

Str. Alexandru cel Bun 51
Tel.: 27-93-31, 27-93-13
www.raiffeisen-leasing.md

Raiffeisen
LEASING

CRIZA ÎNGHEAȚĂ PIAȚA FORȚEI DE MUNCĂ

Portalul Governamental al pieței muncii www.jobmarket.gov.md. anunța la 6 mai un număr de 4679 locuri de muncă vacante, cu aproape o pătrime mai puțin decât acum trei luni. În căutare de muncă se află 50 083 persoane, astfel la fiecare loc vacant revine mai mult de zece potențenți.

„Foarte multe persoane rămân fără un loc de muncă. Se fac reduceri masive”, a declarat Iulia Bondari, directorul Centrului de informare a tineretului despre piața muncii, deschis recent de Ministerul Economiei și Comerțului și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă cu sprijinul Serviciului Suedez de Ocupare și Agenția Suedeză pentru Dezvoltare Internațională. „Pe de altă parte angajatorii nu creează noi locuri de muncă”, a mai spus Dna Bondari.

„Șomajul este în ascensiune, înregistrându-se disponibilizări fără precedent în unele țări și unele state se vor confrunta cu șomaj de peste 10% în viitorul apropiat”, a declarat Banca Mondială în cadrul briefingului său economic regional, desfășurat cu regularitate, la Adunarea din primăvară a Băncii Mondiale/FMI. Într-un comunicat, difuzat de oficiul din Moldova al Băncii Mondiale, se spunea că șomajul va afecta „în special țările dependente de remitențe (de exemplu, Albania, Moldova, Tadjikistan)”. „Simulările actuale pentru Tadjikistan sugerează că un declin anticipat de 30% în volumul remitențelor s-ar putea solda cu o creștere de 5 puncte procentuale a numărului de persoane aflate în sărăcie”, mai constata la sfârșitul lunii aprilie Banca Mondială.

Ultimele date ale Băncii Naționale a Moldovei arată că moldovenii care muncesc peste hotare au trimis acasă în primele două luni ale acestui an 135.48 milioane de dolari SUA, cu 30% mai puțin decât în perioada respectivă 2008.

La începutul săptămânii trecute și compania Rabota.md., specializată pe probleme ale pieței forței de muncă, constata într-o analiză efectuată în baza datelor parvenite (locuri vacante și solicitări a persoanelor care își caută o slujbă) la companie că „piața forței de muncă din capitală e în recesiune”.

„Numărul locuri vacante s-a redus, în primele patru luni ale anului 2009, cu 37%, față de perioada similară a anului trecut, iar numărul cererilor pentru un loc de muncă a crescut de trei ori”, se arată într-un raport al companiei. În aprilie 2009 portalul companiei anunța despre 1285 locuri vacante, față de 3275 în aceeași perioadă a anului 2008. „Dacă în primele patru luni ale anului 2008 la fiecare specialist reveneau șapte oferte de muncă, în prezent situația e cu totul alta, cererea aproape că s-a egalat cu oferta”. În opinia experților companiei, aceasta denotă că, pe de o parte, „pe piața muncii din Chișinău a crescut numărul forței de muncă disponibile, pe de altă parte, angajatorii nu se grăbesc să recruteze noi specialiști și acordă o atenție tot mai mică recrutării”.

Compania Rabota.md mai menționează că există tot mai puține solicitări pentru specialiștii IT (aprilie 2008 – 501 locuri vacante, aprilie 2009 – 127). De 3,5 ori a scăzut numărul locurilor vacante

DOSAR BUSINESS EXPERT

Piața forței de muncă se clatină mai repede decât se aștepta oficialitățile, dar și managerii companiilor, sub lovitura crizei economice.

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) anunța pentru începutul lunii aprilie 3 906 locuri de muncă, un sfert din oferta forței de muncă de la mijlocul lunii noiembrie 2008. Oferta este destul de omogenă. Astfel existau 556 solicitări de angajare pentru surori medicale, asistenți medicali, medici de profil, 163 – pentru agenți de asigurare și comerț, 137 locuri vacante pentru profesori, dar și 110 – pentru inspectori de poliție.

Iar pentru persoane cu studii medii generale și secundar profesionale existau 693 oferte de muncă pentru cusători și cusătorese. Se căutau pentru angajare 57 de măturători.

Ultimele date ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă arată că numărul șomerilor luați în evidență de agențiile pentru ocuparea forței de muncă a crescut pe parcursul lunii martie cu peste 5000 persoane, de la 30 060 la începutul lunii, până la 35 440 la sfârșitul lunii. Însă, de regulă, doar o mică parte din numărul persoanelor disponibilizate apelează la aceste agenții. Deocamdată nu există statistici generalizate privind evoluția pieței forței de muncă și câte persoane care au muncit peste hotare au revenit acasă.

Potrivit unor prognoze, realizate de ANOFM înainte de acutizarea crizei, în 2009 vor apela la serviciile agențiilor pentru ocuparea forței de muncă 51 370 persoane, dintre care mai puțin de jumătate vor avea șansa de a fi plasați în câmpul muncii.

pentru manageri din veriga medie, comerț, personal de oficiu.

Experții companiei sunt însă optimiști și cred că „în următoarele patru luni se va reduce ritmul de creștere a șomajului și reducerea a locurilor vacante de muncă”.

Șefa direcției economice a Confederației Naționale a Patronatelor, Valentina Postolachi, confirmă că situația pe piața forței de muncă „este destul de deplorabilă”. „Avem rapoarte ale agenților economici care confirmă acest lucru”.

Pe altă parte nu există programe guvernamentale de absorbție a forței de muncă, în condițiile în care numărul persoanelor disponibilizate crește, oferta de muncă este tot mai mică, iar o parte din moldovenii care muncesc peste hotare revin acasă. „Un semn de mare întrebare pentru mine e dacă au fost create 300 mii locuri noi de muncă, anunțate de autorități, și în ce domenii”, a spus Dna Postolachi.

Pe de altă parte, potrivit acesteia, ar trebui să îngrijoreze și situația demografică, care este deplorabilă. „Crește dependența economică, numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) crește, iar cel al persoanelor ocupate scade”, mai spune Valentina Postolachi.

COMPANIA INTERNAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI "ASITO" S.A.

ASITO

ASIGURAREA TURIȘTILOR PE DURATA CĂLĂTORIEI PESTE HOTARE

Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Vă propune o asigurare care Vă garantează un suport financiar în caz de dereglare a sănătății peste hotare.

Avantajele asigurării la „ASITO”:

- Consecințele accidentului suportat peste hotarele țării;
- Pierderea bagajului Asiguratului;
- Asistență juridică în cazul pierderii pașaportului Internațional;
- Anularea sau întreruperea călătoriei.

Asigurarea acoperă următoarele riscuri:

- Imbolnăvire subită acută (insolație, reacție alergică, arsuri, degerături, dereglarea funcției sistemului digestiv, boli inflamatorii acute ș.a.);
- Acutizarea maladiei cronice;
- Evacuare medicală, în cazul în care starea pacientului permite transportarea acestuia;
- Repatriere postmortem în cazul decesului Asiguratului.

Costul asigurării:

Pentru 7 zile în România clientul va achita doar 0,41€ pe zi, fiind asigurat la suma de 15000 €.

Pentru 7 zile în Franța, Italia sau Germania doar 0,54€ pe zi, fiind asigurat la suma de 30000€.

CU „ASITO” INVESTEȘTI ÎN SĂNĂTATE!

tel. **233 500**

Rupert Murdoch despre criză: Ce a fost mai rău a trecut

Mogulul media Rupert Murdoch a declarat că "este din ce în ce mai evident că partea cea mai rea a crizei a luat sfârșit", relatează marketwatch.com.

"Există semnale în unele zone de afaceri ca zilele de declinuri precipitate au luat sfârșit și veniturile companiilor încep să arate din ce în ce mai sănătoase", a afirmat președintele News Corp,

comentând cea mai gravă criză economică care a afectat omenirea în ultimele decenii.

Afirmațiile au fost făcute la Chicago, în cadrul unei teleconferințe cu analiștii economici.

Datele FMI privind necesarul de finanțare din Europa de Est au fost exagerate

Fondul Monetar Internațional (FMI) a anunțat că datele privind necesarul de finanțare al unor state din Europa de Est cuprinse într-un raport prezentat în luna aprilie sunt exagerate, în principal din cauza unor erori de calcul.

FMI va republica în scurt timp datele corectate.

Datele în discuție au fost cuprinse într-un tabel inclus în Raportul de Stabilitate Financiară Globală, publicat pe 21 aprilie, și au relevat că multe țări din Europa de Est au un necesar ridicat de finanțare.

Fondul a subliniat în raport această chestiune ca pe o problemă importantă deoarece multe state din regiune sunt dependente în mare măsură de finanțarea acordată de marile bănci vest-europene, iar criza financiară globală a afectat fluxul de credit. Condițiile financiare din ce în ce mai dificile de pe piețele emergente din Europa de Est ar putea acutiza problemele din sectorul bancar din Europa de Vest, a arătat FMI în studiul publicat pe 21 aprilie.

Amploarea reviziilor necesare pentru corectarea datelor nu este cunoscută.

"Ne aflăm în proces de corectare a cifrelor (...)

în ceea ce privește nevoile de finanțare ale statelor cuprinse în tabel. Ne așteptăm ca cifrele corectate să fie publicate în curând", a declarat, pentru Reuters, purtătorul de cuvânt al FMI Simonetta Nardin.

Tabelul s-a regăsit în pagină a zecea a raportului de stabilitate financiară. În prezent, varianta Raportului disponibilă pe site-ul FMI prezintă un spațiu blank în locul tabelului, cu precizarea "Retras temporar - actualizare și corectare în curs".

FMI a anunțat că rectificările vizează în principal erori de calcul. Pe de altă parte, în cazul Cehiei, cifrele publicate inițial au fost rezultatul unei erori de tipărire.

"Regretăm aceste erori și vom revizui procedurile interne ale FMI în concordanță cu lecția învățată", a afirmat Nardin.

FMI și-a redus semnificativ, în aprilie, prognoza economică pe 2009 pentru majoritatea statelor din Europa de Est, acuzând criza creditelor, scăderea cererii și volatilitatea piețelor.

Rusia amenință transportatorii moldoveni

Transportatorii moldoveni, care sunt acum puternic afectați de criza economică, riscă o nouă lovitură: Federația Rusă a anunțat că, începând cu 15 mai 2009, va interzice transportatorilor auto de marfă din Republica Moldova să traverseze teritoriul rus cu autorizații CEMT.

"Această decizie va duce la stoparea aproximativ a 70% din transporturile internaționale de marfă. În situația de criză, urmările deciziei vor duce la falimentarea completă a acestei ramuri din economie", apreciază într-un comunicat Asociația Internațională a Transportatorilor Auto din Moldova (AITA).

Partea rusă și-a anunțat decizia la Paris, în cadrul reuniunii Forului Internațional de Transport, motivând cu multiple cazuri de falsificarea a autorizațiilor de transport de către companiile din Republica Moldova.

În acest context, AITA a solicitat autorităților moldovene să se implice în negocieri cu partea rusă, pentru a evita embargoul.

Pe de altă parte, Agenția Transporturi din Republica Moldova a anunțat că falsificările menționate de partea rusă se referă la anii 2007-2008, în timp ce în acest an nu au mai fost semnalate astfel de cazuri, în țară fiind pus în aplicare un program de evidență strictă a autorizațiilor CEMT.

Agenția guvernamentală a mai precizat că transportatorii moldoveni care au admis încălcări li s-au aplicat pedepse, fără a menționa ce fel de sancțiuni și lista companiilor vizate.

Și Forul Internațional de Transport s-a implicat în acest conflict, sugerând organizarea unei întâlniri trilaterale la acest subiect. Se presupune că tratativele vor fi purtate, la 15 mai curent, la Moscova, urmând ca Republica Moldova să fie reprezentată la negocieri de către directorul Agenției Transporturilor, Vasile Botnari și președintele AITA, Vladimir Florea.

Optimizarea cheltuielilor întreprinderii garantează succesul afacerii

Fie că sunteți manager de întreprindere, care are o cifră de afaceri de milioane sau un întreprinzător la început de cale, nu o singură dată v-ați pus întrebarea firească: „Cum să optimizez eficient cheltuielile companiei?” De multe ori optimizarea cheltuielilor se începe de la reducerea cadrelor, de la tăierea din salarii și prime, ce aduce nemulțumirea angajaților și scăderea randamentului muncii acestora. Mai rar se încearcă reducerea anumitor cheltuieli prin modificarea sau modernizarea unor proceduri interne. Iar dacă ne decidem, totuși, să efectuăm anumite modificări, ne dorim ca acestea să ne rezolve mai multe probleme în același timp, solicitare prevăzută de VictoriaBank, care vine în întâmpinarea persoanelor juridice cu un serviciu Business – Proiectele de salarizare.

Feedback-ul beneficiarilor:

„Acum rezolv câteva probleme dintr-o dată. În primul rând mi-am făcut mai mult timp liber, care, până acum, era destinat verificării și gestionării procedurii de acordare a salariilor, primelor și diverselor plăți în numerar, am redus cheltuielile ce țin de administrarea procesului de acordare a salariilor: deplasările la Bancă, implicarea resurselor umane suplimentare în numărarea și împărțirea banilor salariaților, astfel, evitând și greșelile ce pot apărea în acest proces”, este de părere managerul unei companii care oferă consultanță în administrarea afacerilor.

„Am reușit să fac ordine într-un capitol important al bugetului întreprinderii pe care o gestionez și asta mă face să fiu mai liniștit că nu se vor face greșeli în numărare, nu vor mai apărea diverși factori externi care ar întârzia procesul de acordare a salariilor”, spune managerul resurse umane al unei rețele de supermarketuri din Chișinău.

„Serviciul VictoriaBank este unul bine gândit. Angajații întreprinderii sunt acum mult mai mulțumiți de modalitatea de primire a salariului, respectiv și eu sunt mulțumit și lucrul în întreprindere merge mai bine”, menționează proprietarul unei firme specializate în producerea și comercializarea ferestrelor și ușilor.

Ce reprezintă Proiectul de salarizare?

Este procedura de încasare și plată a salariului, primelor și altor plăți administrative prin intermediul cardurilor bancare: VISA Electron, Cirrus Maestro, VISA Classic și Mastercard Standard, pe care VictoriaBank o organizează pentru întreprinderea Dvs.

Care sunt avantajele proiectului de salarizare VictoriaBank pentru angajat?

- Reducerea timpului și simplificarea procedurii de eliberare a salariului și a altor plăți pentru scopuri administrative și de deplasare;
- Reducerea volumului de lucru a contabilității și casieriei;
- Bani din salariu păstrați la contul de card se înmulțesc datorită dobânzii;

Pentru ridicarea numerarului în bancomatele și filialele VictoriaBank, precum și pentru cumpărăturile făcute în punctele comerciale unde sunt instalate POS-Terminalele, se percepe 0% comision.

- Centralizarea procedurii de salarizare pentru toate reprezentanțele și filialele organizației Dvs;
- Fidelizarea angajaților;
- Confidențialitatea salariilor etc.

Care sunt avantajele pentru angajat?

- Siguranța resurselor bănești păstrate pe cardul salarial;
- Posibilitatea de achitare cu cardul salarial pentru produse și servicii în punctele comerciale din țară și peste hotare, unde sunt instalate POS-terminele, având posibilitatea de a primi valuta locală în bancomatele și băncile din țara respectivă;
- La achitarea cu cardul salarial pentru bunuri și servicii în rețeaua de parteneri VictoriaShopping, deținătorul cardului obține automat reduceri semnificative;
- Posibilitatea de achitare a serviciilor comunale și cele ale companiei Sun TV, Moldtelecom, Moldcell și Orange la bancomatele VictoriaBank și la Oficiile 24/24;
- Asupra cardurilor de salarizare se aplică tarifele preferențiale. În așa fel, nu se rețin comisioane pentru operațiunile efectuate prin card pe teritoriul Republicii Moldova (exclusiv ridicarea numerarului în alte bănci și în bancomatele altor bănci), nu există soldul minim și depunerea inițială minimă.

Mai multe detalii despre proiectele de salarizare, precum și despre modalitatea de introducere a acestei forme de salarizare în sistemul operațional intern al organizației, aflați pe site-ul www.victoriabank.md, la compartimentul Serviciu persoane juridice/Carduri pentru persoane juridice/Proiecte de salarizare și la numerele de telefon: 57 51 48 și 57 51 55.

Evenimente corporative

Eurolife Moldova mizează pe o creștere de 10% în 2009

Compania Eurolife Broker de Asigurare SRL, companie fiică a OC Occident Holding, se așteaptă la o creștere de 10%, a anunțat într-o conferință de presă ținută cu ocazia aniversării de cinci ani de activitate pe piață managerul companiei Victor Țapu. În cinci ani compania a încheiat aproximativ 4000 de acorduri de asigurare de viață, la suma de 400 mln lei.

Criza economică actuală reprezintă pentru compania noastră o oportunitate în dezvoltarea ulterioară și întărirea poziției pe piața moldovenească de asigurări, a declarat managerul general al Eurolife Group Insurance Broker Management GmbH, Michael Richter. Partenerul oficial în Republica Moldova a societății este compania de asigurări Grawe.

Lafarge Ciment, creștere a cifrei de afaceri ce 21,9%

Compania Lafarge Ciment Moldova a anunțat o cifră de afaceri de peste 1 miliard de lei în anul 2008.

În anul trecut compania a investit în dezvoltarea întreprinderii și rețehnologizare 160,895 mil. lei în cadrul unui program de investiții pe trei ani în valoare de 40 mil euro în scopul îmbunătățirii satisfacerii clientelei, ocrotirii mediului ambiant și dezvoltării producției. Reprezentanții Lafarge Ciment Moldova speră ca în 2009 piața cimentului să revină la normalitate, după ce la finele anului trecut cererea pe piață a scăzut din cauza problemelor din industria construcțiilor, iar pe piață au apărut jucători din Ucraina.

Site-ul EXIMBANK- Gruppo Veneto Banca are o altă față

Banca a reînnoit atât design-ul, cât și structura paginii web care permite deținătorilor de card vizualizarea soldurilor și rulajelor în conturile de card. Interfața reînnoită a internet-service-ului băncii oferă deținătorilor de card nu numai accesul rapid și vizualizarea comodă în regim online a soldurilor și rulajelor în conturile de card, dar și generarea extraselor din conturile de card pentru orice perioadă din ultimii doi ani.

Acum deținătorii de card Eximbank-Gruppo Veneto Banca se pot înregistra fără a se prezenta la bancă accesând pagina web: <https://cards.eximbank.com>. În sistem este utilizată tehnologia SSL, care asigură un nivel garantat de securitate.

7720 acțiuni EuroCreditBank vândute la BVM

Patru pachete de acțiuni ale EuroCredit Bank în valoare totală de 772 100 de lei au fost tranzacționate la Bursa de Valori a Moldovei. Două din aceste pachete au inclus respectiv 27 655 și 49 535 hârtii de valoare. Acțiunile (care reprezintă 0,71% din emisiune) au fost vândute la valoarea lor nominală de 10 lei pe unitate.

● Moneda discordiei

● Mediu de afaceri

TIRASPOLUL VREA DOUĂ RUBLE

Autoritățile nerecunoscutei republici moldovenești nistrene examinează posibilitatea introducerii rublei ruse ca mijloc oficial de plată în regiune, alături de actuala monedă „națională” – rubla transnistreană.

Un proiect de lege în acest sens a fost propus spre examinare Sovietului Suprem de la Tiraspol (legislativul local – n.r.), anunțând agenția de știri transnistreană Novii Region.

„Această măsură ar apropia și mai mult legislația Republicii Moldovenești Nistrene de cea a Rusiei și va stimula interconectarea economică dintre cele două țări”, a declarat autorul inițiativei, deputatul local Andrei Sipenco, citat de Novii Region.

El a precizat că Federației Ruse îi revine o cotă de 40% din exportul regiunii transnistrene și 33% din importuri.

„Aprobarea acestei măsuri va permite exportatorilor să minimalizeze pierderile legate de cursul de schimb, precum și să creeze condiții pentru sporirea atractivității investiționale, în primul rând pentru investitorii ruși”, a subliniat autorul propunerii.

Chișinăul oficial nu a comentat deocamdată acest subiect.

OPINIA EXPERTULUI

Maxim Kuzovliov: Este o inițiativă puțin realizabilă, cu un caracter mai degrabă politic, decât economic

Este o inițiativă puțin realizabilă, cu un caracter mai degrabă politic, decât economic, afirmă analistul Maxim Kuzovliov, jurnalist din regiunea transnistreană, care a lucrat pentru Olvia-press. El precizează că astfel de inițiative au mai existat de-a lungul timpului, însă, niciodată nu s-a ajuns până la capăt.

„Cred că este un mesaj politic adresat cui vreți – fie Chișinăului, fie Uniunii Europene, fie Rusiei – uite, noi rămânem în continuare atașați Moscovei și ne dorim un atașament încă și mai puternic față de Rusia”, explică Maxim Kuzovliov.

El sună că acest proiect nu s-a coordonat cu Banca Centrală rusă, fără acordul căreia, oficializarea rublei ruse în Transnistria este „puțin probabilă”.

„Poate ar fi o necesitate pentru companiile care lucrează cu firme ruse, și atât. Printre cetățeni această valută nu este foarte răspândită. O aduc doar oamenii care lucrează în Rusia și ei o pot schimba fără probleme acum”, mai spune dl Kuzovliov.

Expertul a mai adăugat: „Introducerea valutei ruse ar însemna nimicirea din start a valutei actuale din Transnistria, pentru că evident se va avea mult mai multă încredere în rubla rusă, decât în cea transnistreană. Nimeni nu va avea nevoie de rubla transnistreană.”

Tatiana Lariușin: Întrebarea este: va funcționa oare economia regiunii, decizându-se de propria „valută națională”?

„Din punct de vedere tehnic, nu văd probleme pentru introducerea rublei ruse în calitate de „valută oficială” a RMN. În 2006, de exemplu, așa a procedat Muntenegru, introducând euro în mod unilateral, pentru a lupta cu hiperinflația și pentru a atrage investitorii străini”, spune expertul independent Tatiana Lariușin, de la IDIS „Viitorul”.

Ea afirmă că întrebare este: va funcționa oare economia regiunii, decizându-se de propria „valută națională”? Or, se știe că până în acest moment, acest „simbol al suverani-

tății RMN” nu a avut atât „un scop economic, cât unul de propagandă și corupție”.

„Ținând cont că problema reintegrării RM se află în agenda negocierilor Chișinăului cu Moscova, dar și cu Bruxelles-ul și Washington, se poate de presupus că Moldova reunită va avea o singură valută și este puțin probabil că aceasta să fie rubla rusă. Așa că, mai curând, vedem un nou element în strategia de negociere a Tiraspolului”, mai spune dna Lariușin.

În ce măsură, însă, Rusia ar favoriza oficializarea rublei în Transnistria?

„Rusia și-a reiterat nu odată interesul față de o Republică Moldova reunificată și suverană, iar un element al acestei suveranități este și valuta națională – leul moldovenesc. Pe de altă parte, Rusia a avut întotdeauna instrumente de influență, inclusiv de ordin economic, pentru a menține Moldova în zona sa de gravitație”, subliniază expertul.

Potrivit dnei Lariușin, în 2006, Banca Centrală a Rusiei a efectuat, în premieră, o inspecție de patru luni a sistemului bancar din Transnistria, inspecție care, de altfel, nu a fost coordonată cu Banca Națională a Moldovei. „În rezultatul monitorizării, partea rusă a lansat un șir de recomandări pe care Tiraspolul le-a prezentat drept „armonizarea sistemului bancar din Rusia și RMN”, deși oficial Rusia și-a motivat inspecția prin lupta cu terorismul și spălarea banilor”, a mai arătat Tatiana Lariușin.

Ea a mai afirmat că dacă procedura de unificare a leului moldovenesc cu „jetoanele transnistrene” va presupune și participarea rublei ruse, „costul problemei” va fi foarte mare și această chestiune ar trebui atunci să intre și în vizorul serviciilor internaționale anticorupție.

„Economia RMN nu a fost niciodată autosuficientă, costul „fiselor transnistrene” înseamnă cel puțin datorii de 2 mld dolari pentru gaz, datorii la formarea cărora rubla și „jocul” cu cursul valutar au jucat un rol important”, mai adaugă Tatiana Lariușin.

DOSAR BUSINESS EXPERT

Cursul de schimb afișat pentru rubla transnistreană de către banca centrală din regiune este de 9 ruble pentru un dolar SUA, 11,9 ruble pentru un euro și 0,7 ruble pentru un leu moldovenesc.

Achitățile pot fi făcute în regiunea transnistreană oficial numai cu ruble transnistrene. Neoficial, însă, unele magazine acceptă lei sau chiar și dolari.

Dolarul reprezintă cea mai importantă valută străină în rulajul valutar din regiune, cu o cotă de 80% în februarie 2009.

Rubla transnistreană a fost introdusă în 1994, iar după șase ani aflată în circulație, ca urmare a unei hiperinflații, cea mai mică bancnotă avea nominalul de 10 000 de ruble. În 2001, autoritățile au procedat la denominarea rublei, cu raportul de 1 000 000 la 1.

Autoritatea financiară și monetară de la Chișinău – Banca Națională a Moldovei – nu recunoaște instituția de profil din regiunea separatistă.

Periodic, banca centrală din regiunea transnistreană emite și monede comemorative, de asemenea, nerecunoscute la Chișinău.

Numărul firmelor care își suspendă activitatea a crescut

Un număr de 928 de firme au fost radiate, în primul trimestru, din Registrul de stat, în mare parte din cauza problemelor cu care se confruntă ca urmare a crizei economice.

Dacă în luna ianuarie și-au suspendat sau a fost stopată activitatea a 266 de întreprinderi, în martie numărul lor a ajuns la 337. Potrivit Camerei Înregistrării de Stat, numărul întreprinderilor radiate s-a dublat în ianuarie-martie 2009 față de primul trimestru al anului 2007, iar comparativ cu primele trei luni ale anului 2008 numărul întreprinderilor a căror activitate a fost suspendată a crescut de 1,6 ori.

Criza și-a pus pecetea și pe dorința de a deschide noi afaceri. În primul trimestru 2009, au fost înregistrate 2263 întreprinderi, față de 3445 în ianuarie-martie 2008. „Pe de o parte, lumea a devenit mai precaută și nu se grăbește să deschidă afaceri, așteaptă vremuri mai bune, iar pe de altă parte, băncile au devenit mai exigente la acordarea finanțărilor”, estimează experții.

Datele Camerei Înregistrării de Stat arată că s-a menținut tendința din anul trecut, când numărul întreprinderilor înregistrate în teritorii a fost mai mare decât a afacerilor noi în capitală. În primul trimestru 2009, oficiile teritoriale au înregistrat 1150 de întreprinderi, iar oficiul din Chișinău - 1113.

La sfârșitul trimestrului I, în Republica Moldova erau înregistrate 151 497 de întreprinderi, dintre care: 67 693 întreprinderi individuale, 66 847 societăți cu răspundere limitată, 4 974 societăți pe acțiuni, 4 069 cooperative (cooperative de producție, cooperative de consum și cooperative de întreprinzător), 1505 întreprinderi de stat și municipale, 2 996 organizații necomerciale și 3 413 filiale, reprezentanțe, societăți în nume colectiv, societăți în comandită, întreprinderi de arendă, întreprinderi intergospodărești, colhozuri, asociații de gospodării țărănești și alte întreprinderi.

Managerii se așteaptă la provocări serioase până în 2014

Și prevăd că va fi nevoie de contabili cu standarde înalte de pregătire

Afacerile vor putea tot mai greu să obțină finanțare, să acorde credite de orice tip (credite clienți de exemplu) și vor avea o mai mare nevoie de contabili competenți în următorii cinci ani, din cauza situației economice globale, potrivit unui studiu recent al ACCA (the Association of Chartered Certified Accountants).

Va crește importanța administrării riscului, ca urmare profesioniștii contabili vor trebui să demonstreze aptitudini manageriale și de afaceri crescute, mai arată studiul realizat pe 750 de manageri executivi din opt țări.

ACCA a întrebat directorii financiari, partenerii și experții contabili din Europa, Africa și Asia cum cred că vor evolua relațiile de afaceri în termen de cinci ani ca rezultat al situației economice globale, cum văd ei necesitatea existenței unor contabili calificați în 2014 și care vor fi aptitudinile cele mai solicitate.

Îngrijorări privind stabilitatea financiară

Directorii financiari, partenerii și experții contabili din întreaga lume sunt îngrijorați de viitoarea stabilitate financiară a clienților, 87% din ei considerând că organizațiile vor fi prevăzătoare în acordarea creditelor, arată raportul "Contabilitatea: concepții de viitor".

Ei se așteaptă la repercusiuni pe termen lung cauzate de criza creditelor și de situația economică globală care a decurs din această criză, 84% din ei fiind convinși că afacerile vor fi mai prevăzătoare în asumarea riscurilor. În consecință, acumularea de capital va fi mai dificilă, consideră 76% din directorii financiari, partenerii și experții contabili.

Aproape 70% din respondenți consideră că salariile directorilor executivi și primele vor fi aliniate la performanțele pe termen lung, ca urmare a situației actuale și că o finanțare complexă va fi mai potrivită pe viitor. Dacă creșterea finanțelor este mai dificilă, raportul sugerează că finanțistii vor trebui să fie mai eficienți în găsirea de soluții.

Cererea de contabili va crește

La nivel global, 63% din cei intervievați se așteaptă să vadă o creștere a cererii de contabili nu numai datorită schimbărilor din lumea afacerilor dar și pentru că mulți dintre ei simt că într-un climat dificil de afaceri pe termen lung, contabilii sunt esențiali.

Studiul dezvăluie și faptul că la nivel global au crescut cerințele ca aceștia să îndeplinească roluri complexe, așteptându-se din partea profesioniștilor din domeniul financiar să aibă aptitudini în managementul de risc al companiilor, planificarea strategiilor și scenariilor și eficientizarea utilizării datelor.

În același timp, calificările contabile de bază precum auditul financiar, rapoartele financiare și planificarea bugetelor, care vor fi căutate în multe dintre economiile în dezvoltare, vor fi trecute cu vederea în altele, unde contabililor li se va cere să aibă aptitudini mai multe și mai complete.

În cazul în care responsabilitățile de bază nu sunt externalizate, conducerea companiilor va considera ca subînțeles faptul ca acele sarcini să facă parte din îndatoririle tehnice aferente unui contabil calificat.

Impact semnificativ asupra afacerilor

Studiul reprezintă o parte dintr-o serie de cercetări și comentarii care urmăresc înțelegerea impactului situației economice globale asupra profesiei contabile, în dorința de a-i ajuta pe profesioniștii contabili să ofere calitate clienților lor. Detalii ale studiului sunt disponibile la adresa www.accaglobal.com/economy, site-ul ACCA dedicat observării condițiilor economice globale.

"Rezultatele studiului nostru arată că se așteaptă ca schimbările economice să aibă un impact semnificativ asupra afacerilor globale în viitorul apropiat și să creeze provocări și oportunități pentru profesia noastră. Suntem hotărâți să continuăm să lucrăm cu oamenii de afaceri și să dovedim că profesioniștii contabilii calificați ACCA pot să aducă o considerabilă valoare afacerilor lor prin accesul la credite, identificând mecanismele de creștere a valorii și profitabilității și scăzând costurile", afirmă directorul ACCA pe Europa de Sud-Est, Andreea Manea.

ACCA (the Association of Chartered Certified Accountants) este cea mai mare asociație profesională contabilă globală care are în același timp și cea mai mare dezvoltare cu 362.000 de studenți și 131.500 de membri în 170 de țări.

Printre restanțierii CSI

Republica Moldova a înregistrat cele mai mari scăderi din CSI la transporturi și investiții, fiind totodată penultima din comunitate în ceea ce privește evoluția industriei, arată datele pentru primul trimestru ale Comitetului de Statistică al CSI.

Transportatorii moldoveni au raportat, pentru ianuarie-martie 2009, o prăbușire a transporturilor cu 64%, aceasta fiind cea mai mare descreștere în CSI. Ucraina a înregistrat un regres de 33%, iar Rusia – de 22%. Singurele care au raportat creșteri în transporturi sunt Tadjikistan (4,1%) și Kîrgîzstan (8,9%).

Republica Moldova are cea mai proastă situație și în ceea ce privește atragerea investițiilor în capital fix. Astfel, volumul plasamentelor a scăzut în primul trimestru cu 40%. Urmează Armenia, cu un regres investițional de circa 21% și Rusia, cu o descreștere de 16%. Majorarea investițiilor a fost consemnată iarăși în Tadjikistan (51%) și Kîrgîzstan (31%), dar și în Belarus (20%), și Azerbaidjan (15%).

Totodată, Republica Moldova este penultima în CSI după evoluția în industrie. În primul trimestru 2009, regresul industrial a fost cel mai mare în Ucraina, de 32%, urmată de Republica Moldova – 24%, Kîrgîzstan – 20% și Rusia – 14%.

La un șir de alți indicatori, precum comerțul cu amănuntul și indicele prețului la producător, Republica Moldova este plasată sub media pe CSI.

Ziarul electronic Business Expert este un proiect al Asociației Ziariștilor Economiști și al Clubului Presei Economice, desfășurat cu suportul PR companiei Profile.

Ziarul are o periodicitate bisăptămânală.

Business Expert este distribuit la peste 1200 de manageri ai companiilor din Republica Moldova.

Pentru amplasarea publicității și alte informații tel. 211868, 211869, buletin@businessexpert.md